

Emèrit Bono, conseller d'Administració Pública i portaveu del govern valencià

“Tindrem policia autonòmica”

Antic vice-rector de l'Universitat de València, president de la Caixa d'estalvis de Sagunt i catedràtic d'economia aplicada. En el PCE des del 1964, el 1987 ingressava en el PSOE per a ser regidor i, més tard superconseller. Renovador, afable i polèmic.

Se sent la Rosa Conde de la Generalitat valenciana?

—No. M'accepte tal i com treballe. Sóc el seu portaveu.

—¿Com li agrada més que li diguen: conseller o macroconseller?

—Emèrit només.

—La seua conselleria és, pels metres de distància, la més propera a la Generalitat de Joan Lerma. ¿Això vol dir alguna cosa més?

—És una situació absolutament geogràfica. Aquest edifici ja estava ací i ací continua. Ara, òbviament, com que aquesta assumeix la direcció general de la secretaria del govern, ha de estar a prop de la Generalitat.

—¿I això, políticament, no vol dir res específic?

—Sí, que s'ha de fer un treball polític molt estret amb la presidència. Hem de ser propers perquè constantment estem en comunicació. La proximitat augmenta la productivitat.

—¿Té concòrdia absoluta amb l'Honorable?

—Totalment. Fem el paper que tenim que fer. Sóc pràcticament coincident en tot el que funcional. Políticament, al noranta per cent.

—Vostè va ser col·laborador de dues revistes cristianes, Iglesia Viva i Aleluya. ¿Qui pagava millor?

—¡Ha, ha, ha!...Home, ¡Aleluya mai va pagar-me res!

—Era una contribució.

—Sí, i Iglesia Viva va donar-me poquet, més bé simbòlic. Era a petició seua.

—¿Quina cosa li va costar més d'abandonar en entrar al PSPV-PSOE el nacionalisme o el comunisme?

—Sempre m'he considerat una persona d'esquerres, però en temes globals. Quan estava al PCPV-PCE, era coherent amb la concepció eurocomunista i els meus companys pensaven que jo era un socialdemòcrata. I sí, no tinc cap problema a admetre

aquesta definició, sempre que siga referida a l'època d'Engels. Mai he sintonitzat massa amb la Tercera Internacional. Quant al nacionalisme, crec que una persona d'esquerra no és en si un nacionalista, sinó que assumeix la component dels elements nacionals, tant culturals com polítics, però no és nacionalista en el sentit de *prima facie*.

—D'aquell PCPV de 1964 al d'ara, ¿quines coses han canviat i quines són immutables?

—Veig que continuen amb la mateixa perspectiva...

—¿Pot abaixar una mica la música?

—És Txaikovski, jeh!. Formidable.

—Ja, ja. Però igual després no sentiré l'entrevista...

—...Bé. Comentava, sí... El PCPV, com a tal, no té una perspectiva definida i clara. No li veig futur. Els problemes pels quals vaig eixir del partit l'any 83 hi continuen més o menys, encara que a través de la coalició d'EU intenta dur una adaptació i una remodelació del bagatge teòric i polític, però crec que encara no està en la sintonia adequada per a mi. Una de les coses que vaig dir el 86 era que el PCE no tenia sentit i havia de disoldre's al si d'Esquerra Unida. Que havia de ser una nova formació política, crítica amb el PSOE, però no creada contra ell. Sí contra el govern, però mai contra el partit.

—¿Només un corregidor?

—Sí, això. Un element corregidor, a favor d'una mena d'acord amb el PSOE. El problema és que això no és el que pensava molta gent d'Esquerra Unida. Per exemple, Julio Anguita o Pedro Zamora creuen que és i ha de ser una alternativa d'esquerres al PSOE. Sempre he cregut que això políticament no se sostenia. Això no ha canviat. I damunt s'ha agreugat. El PCE no té una estratègia plantejada en termes polítics, no sap exactament cap a on va, busca el seu espai, i això té com a conseqüència que gran part de la seua actuació és fonamentalment tàctica.

—Denunciava -12 del 12 de 1986- l'entreguisme de la política autonòmica i econòmica del PSOE local al govern de Madrid". Suppose que això ja no és igual.

—No crec que una frase d'aquestes característiques l'haja dita mai.

—Sí, sí...Un dia, al Levante.

—No. Segur. L'entreguisme segur que no va estar a la meua boca.

—Igual era l'excitació de la campanya electoral, quan era primer candidat d'Esquerra Unida.

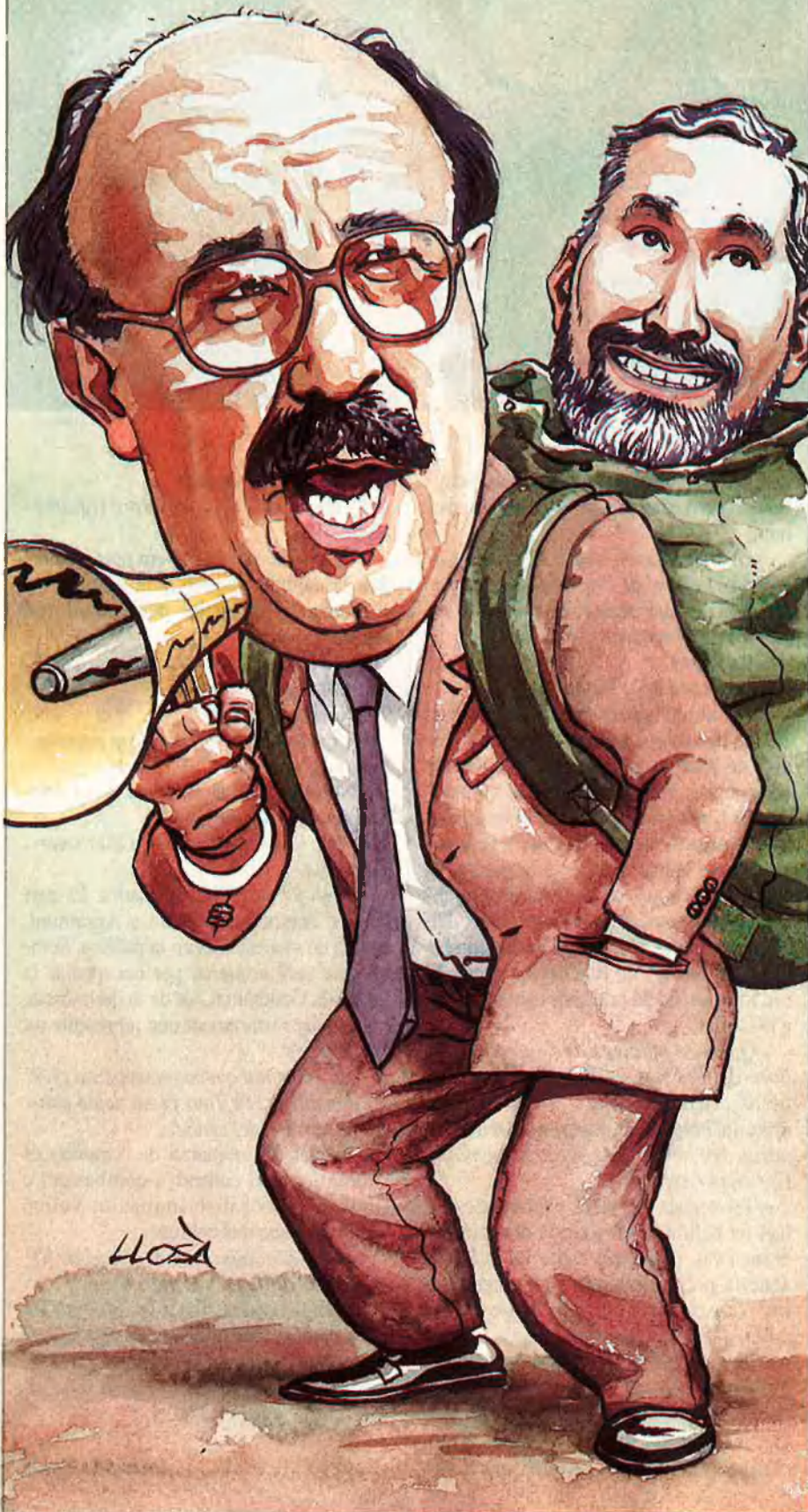
—No, no. Potser que jo en parlara en algun moment...

—En tot cas ja no està entregat.

—No, no. Vejam: puc haver estat un crític en molts aspectes de la política del govern... ¡Evident!, com puc ser-ho en aquest moment sobre Madrid. Però un crític en aspectes concrets de la política de la Generalitat. ¡Clar!. El que passa és que sempre he distingit molt bé entre allò que pot ser una política puntual del govern i el que és la política del partit socialista. Tota la meua vida he defensat que l'aliat natural de l'esquerra és el Partit Socialista. Es pot estar d'acord més o menys amb la política de la Generalitat, però des d'una anàlisi tranquil·la, dessasossegada, sense entrar en polèmiques. El paper que ha fet la Generalitat quant a la conjunció real del nostre País és central i únic. Ho repetesc: central i únic. ¿Per qué? Perquè els altres sectors reals de la societat no han estat capaços d'assumir aquesta empresa. En definitiva, si hi ha una política industrial seriosa al nostre país, s'ha fet des de la Generalitat. Si hi ha una política de coordinació de l'educació i de la cultura, es fa des de la Generalitat. Abans ningú dels agents socials i dels grups polítics que avui són més autonomistes que ningú, o que han estat al poder van fer-ho.

—¿La dreta no creu gens en l'autonomisme?

—¡Mai s'ho ha cregut! La identitat valenciana per a ells no ha significat mai res. Som altres els que hem marcat les fites,

els que hem fet possible que aquest poble es vertebré seriosament. I s'han donat passos importantíssims. Ningú es creia que annirien per l'article 143 i que tindríem les competències màximes. ¡Ni jo! I no obstant això, ha ocorregut així. Tenim les competències màximes, tenim l'Insalud, culturals, d'educació... ¡totes les que puga tenir la Generalitat de Catalunya! Encara ens falta algun remitjò, però poquets... Per exemple, la transferència de la Justícia, de la seua base material, ¡eh!...

—*¿I la policia autònoma?*

—Anem a la policia autònoma. Però no per la via que han utilitzat els bascos, sinó per la d'aplegar a un acord amb el Ministeri de l'Interior i que una part, uns 250 policies nacionals, s'integren en un cos especial. Donem un pas ben important, perquè..., mire, parlant seriosament, els mossos d'Esquadra a Catalunya són decoratius, més que reals. L'única policia autònoma real ara es fa és la del País Basc. Això costa molts diners, i a més comporta unes condicions molt particulars. Nosaltres farem una policia a la gallega.

—*Quant a Justícia...*

—Ens falta la transferència dels edificis i el control del nou personal subaltern. No tenim a la ment assumir ara les presons. Tots sabem quant les costen als catalans. És un tema molt complicat, difícil. El nostre paper és pressionar el govern de Madrid perquè ens faça millors presons, i evitar conflictes.

—*Tot brilla.*

—Crec sincerament que l'exercici de les nostres competències no és brillant quan s'utilitza publicitàriament, però l'assegure que són d'una efectivitat total. Aquesta és la forma de fer política del president Joan Lerma. Política sense faramalla, concreta i dirigida al redreçament polític del nostre país.

—*¿Com a portaveu quantes vegades ha hagut de mentir?*

—No, no, ...

—*La veritat.*

—Bé... El que passa és que molta gent diu: "Tu, Emèrit, quan parles ets contundent". ¡És que el que dic m'ho crec! No necessite mentir. Sempre poden explicar-se més coses, però no és per no voler, sinó perquè, a vegades, no s'ha de fer. I molt sovint em demanem que explique algunes coses no tant per l'interès, sinó per la morbositat.

—*¿Ja no cal democratitzar la Guàrdia Civil?*

—La democratització com més millor. Una altra cosa és que és un cos armat i la sindicació és un tema en què gran prudèn-

"Tindrem policia autonòmica a la gallega".

RAFA GIL

cia. Mentre siga una força armada, no pot tenir un sindicat en el sentit estricte.

—*O siga, que cal desmilitaritzar-la.*

—Evidentment. I aleshores haurà de comptar amb sindicats.

—*El president ha estat alumne seu. ¿És bon estudiant?*

—*¡Era un tio treballador! Als anys 70 tots estaven en política. Era alumne meu i de Sánchez Ayuso...*

—*...I sent ja honorable vostè li ha continuat donant classes.*

—Bé, cada dos o tres mesos tenia una reunió amb ell, i parlàvem obertament de tots els temes. M'he trobat amb polítics, i amb alguns consellers, que mai t'expliquen allò que pensen. Ell no.

—*¿I qui l'aconsella sobre economia, vostè o el titular, Antoni Birlanga?*

—El senyor Birlanga, sense cap dubte. Ell és el responsable d'economia.

—*Alacant i Elx busquen un eix i un contrapès al sudcontra el centre únic del país. ¿Avala la idea?*

—No és mala. En la pràctica ja funciona, és una dinàmica existent. Ara, no és un problema de contrapoder, sinó de descentralització. Molta gent hem pensat en això des de fa molts anys. Seria un eix important des del punt de vista polític, econòmic i social. Com diuen els castissos: "Va de suyo!".

—*¿Destituïria a un director general que signara papers contra la guerra, com ha fet Jorge Semprún?*

—Li demanaria coherència. Si no està d'acord amb la política del govern, que dimitesca. És normal. No es poden firmar pamflets que compliquen l'estratègia del

govern. ¿On aniríem? Destituir és lleig i ridícul, però quan una persona no és coherent...

—*Però vivim un moment, la guerra, on les idees i el dret de expressar-les estan a flor de pell. Vostè sempre ha militat en la pau i el desarmament.*

—Totalment.

—*I era contrari a l'Otan.*

—Sóc absolutament favorable a la pau. Sóc antimilitarista, però no ingenu. Per això no parle de propugnar la pau desfent els exèrcits, fent una política de no-intervenció i contrària als compromisos. Això és una posició insostenible per a l'esquerra. La pau obliga a voltes a la guerra. El problema dels països del Magrib o àrabs és que van canviant i transformant-se, deixant estructures feudals. El fonamentalisme és un procés de fugida cap arrere. El seu futur depèn de profunds canvis socials a la zona.

—*Quan els militants de l'esquerra política del PSPV o del PSOE entren en el partit, defensen a capa i espasa la seua dreta ideològica, la franja més reaccionària, les idees més governamentals. Curiel, per exemple.*

—Tal vegada les seues experiències els han fet definir-se en aquesta direcció. En el meu cas, quan vaig entrar en el PSOE aquesta perspectiva que vostè menciona mai va passar-me pel cap. Pense moltes coses de les que pensava abans, i ningú pot dir que em senta atrapat per aquesta estructura. Sóc coherent i prudent, la qual cosa vol dir que si he de complir una funció, la complec a fons. La meua experiència d'any i mig al govern valencià és

completament oxigenada.

—*¿Defensa o no el bipartidisme PSOE-PP?*

—És evident que el govern necessita reduir la complexitat dels problemes per a ser funcional. M'incline pel bipartidisme *ma non troppo*.

—*¿Al País Valencià hi ha o no pacte socialista-conservador?*

—No, no, no. Cap.

—*¿Perquè ho fa difícil el cap popular, Pedro Agramunt?*

—No hi ha cap pacte ni ací ni a l'estat. Són acords puntuals només.

—*Però la dextral de guerra està soterradíssima.*

—Això és un problema distint. És part del joc democràtic. Quant a Agramunt, encara no s'ha estrenat en la política. Sembla que serà nomenat per encapçalar la llista a la Generalitat. Ve de la dreta-dreta, i qüestione seriosament que represente tot l'empresariat.

—*Ha comentat que la recompensa civil als damnificats de Tous és un deute obligat del govern del centre.*

—És clar. El propietari de l'empresa és l'administració central, i combatrem a fons qualsevol discriminació: volem aconseguir que tots cobren.

—*¿Conserva aquell pis proletari de 85 m2? ¿Ha canviat el seu patrimoni?*

—*¡M'he endeutat fins a les orelles! Tot per a comprar-me un pis fa uns sis anys. I fa dos que visc a un rehabilitat privadament. En aquell ja no entràvem tots: els tres fills, la dona, els llibres...*

Ismael L. Belda